

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Η απάντηση στο ερώτημα απαιτεί τη συγκριτική ανάγνωση δύο διαφορετικών τύπων ιστορικών πηγών, εικονιζόμενου αντικειμένου (**ΕΙΚΟΝΑ**) και γραπτού παραθέματος (**ΚΕΙΜΕΝΟ**).

3.α. Οι μαθητές/-τριες, βασιζόμενοι/-ες στη συνδυαστική επεξεργασία των δύο ιστορικών πηγών, αναμένεται να αναφερθούν σε δύο στοιχεία της επιλογής τους σχετικά με την τεχνοτροπία της ζωφόρου, μέσω των οποίων θεωρούν ότι ο καλλιτέχνης επιτυγχάνει τον στόχο του, ώστε να προσδώσει «δραματική ζωντάνια» στο μνημείο και «για να μεταδώσει τη φρίκη της πάλης». Ενδεικτικά σημεία σχολιασμού, από τη συνδυαστική αντιπαραβολή πληροφοριών αντλούμενων (α) από το κείμενο και (β) στοιχείων που προκύπτουν από την παρατήρηση της εικόνας, είναι τα εξής:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ**:

- «Η δράση «περικυκλώνει» κυριολεκτικά το μνημείο με δραματική ζωντάνια»
- «μυστηριώδες λάξευμα των μυώνων και των σωμάτων»
- «ένταση», «συσπάσεις»
- «έκφραση υπέρτατης έντασης και αγωνίας»

Από την **ΕΙΚΟΝΑ**:

- δραματική κίνηση
- έντονη πτυχολογία και μυολογία
- εκφράσεις πόνου/αγωνίας, θεατρικότητα

3.β. Οι μαθητές/-τριες καλούνται, μέσα από την παρατήρηση της εικόνας, σε συνδυασμό με τις πληροφορίες που αντλούν από το κείμενο, να επιχειρήσουν τη σύνδεση μορφής και περιεχομένου, λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό συγκείμενο. Για την «ανάγνωση» του πολιτικού μηνύματος της ζωφόρου κρίνεται απαραίτητη η σύνδεση με τους ερευνητικούς άξονες: ποιος, πότε, τι και γιατί.

Εν προκειμένω, ο βασιλιάς της Περγάμου Ευμένης Β΄, το έτος 160 π.Χ., δίνει εντολή για την οικοδόμηση του βωμού και την κόσμησή του με την κολοσσιαίων διαστάσεων ζωφόρο, η οποία απεικονίζει παράσταση γιγαντομαχίας (πρβλ.: «Πάνω στο μεγάλο Βωμό του Δία, ο βασιλιάς Ευμένης ο Β΄ είχε προσθέσει μια κολοσσιαία κυκλική ζωφόρο που απεικόνιζε τη

Μάχη των Θεών και των Γιγάντων»), σε ανάμνηση της απόκρουσης των Γαλατών από τους Περγαμηνούς.

Η πηγή προσφέρεται για τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο ο πολιτικός λόγος εγγράφεται πάνω σε ένα θρησκευτικό μνημείο. Το μήνυμα προκύπτει μέσα από την αποσυμβολοποίηση του περιεχομένου της ζωφόρου, που παριστάνει με έντονη δραματικότητα τη σύγκρουση ανάμεσα σε δύο αντίπαλους κόσμους μέσα από την επιλογή του θέματος της γιγαντομαχίας: πάλη και θρίαμβος των θεών έναντι των γιγάντων (σύγκρουση καλού-κακού/έννομης τάξης-χάους, πολιτισμού-αγριότητας)>αντιπαραβολή και συσχέτιση των νοηματοδοτήσεων με τη μάχη και τον αντίστοιχο θρίαμβο των Περγαμηνών εναντίον των Γαλατών.

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Τα ελληνιστικά πνευματικά κέντρα, Η Πέργαμος] μπορούν να αξιοποιηθούν οι εξής αναφορές:

- «[...]Ήταν η πρωτεύουσα του κράτους των Ατταλιδών στη Μ. Ασία[...]
- «[...]Η Πέργαμος, ωστόσο, έγινε περισσότερο γνωστή για τον περίφημο βωμό του Διός... απόκρουσης των Γαλατών από τους Περγαμηνούς[...]